

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket jutányos áráért vesz fel a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő: Horváth Mátyás.

Kiadó: L. Tóth István.

Laptulajdonos: Szilber János.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Templom-utca 95. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. sz. hová az előfizetések hirdetmények intézendők.

Fel a királyhoz!

A Széll Kálmán miniszterelnök által hirdetett **jog, törvény és igazság** mindinkább lyukas mogyorónak bizonyul. Innen-onnan esztendeje lesz, mióta Széll miniszter elnök átvette az országvezetését, vártuk és reményeltük türelmesen, hogy nem játszik a szavával, hanem mint becsületes hazafi, kinek férfias jelleméhez semmi szenny nem tapad, beváltja ígérését, alatta csakugyan a jog, törvény és igazság jut az ország közigazgatásában mindenütt uralomra és elfujja, elsöpri mindamaz elemeket, melyek a becsületes közigazgatásnak útjában állanak.

Mindeddig azonban egyéb nem történt, minthogy Bánffy Dezső helyébe miniszterelnöknek Széll Kálmán lépett s egy-két főispán a maga jószántából állásáról leköszönt; hanem a közigazgatásban változatlanul megmaradt a Bánffy-rendszer gonosz szelleme és érintetlenül ott vannak közigazgatásunkban mindazok, kik ezt a zsandárszuronyokra támaszkodó, erőszakos rendszert megszemélyesítik és képviselik.

Vadnay főispán ép úgy üldöz és üldöztet minden becsületes ellenzéki polgárt, Sima Ferencztől kezdve Csabulya Mihályig, mint a hogy tette Bánffy Dezső alatt, Csathó Zsigmond alispán és Czikatriczis Lajos vármegyei főjegyző ép oly ügyesek a szemforgatásban és álszenteskedésben, mint voltak Bánffy Dezső alatt. Mátéffy Kálmán, ez a híres főszolgabíró, ki véres merénylete jutalmául kapta a csongrádi főszolgabírárságot, de a ki három szót nem képes egymásután folyékonyan elmondani, beteges elbizakodottságában ép úgy folytatja a csongrádi függetlenségi polgárok ellen örültséggel hatásos dühöngéseit, mintha ma is a két Dezső, Bánffy és Perczel tartanak kezeikben a közigazgatás gyeplűszálait. Sőt arra is rávetemedett, hogy a csanyi község házról távbeszélő útján leparancsolta a Kossuth Ferencz tiszteletére kitzűzött nemzeti lobogót, ide haza pedig ukázzal tiltotta be a király születés-napjának ünnepelésre a város előjáróság által kezdett mozarazást.

Sohlya Gyula hasonlóképp csakugy fenhordja az orrát, mintha soha nem ígért volna Széll Kálmán becsületes közigazgatást. Holló Adolf pedig tovább üzérkedik hivatalos állásával és gyűjti a pénzt egy harmadik palota, vagy vendéglő építésére.

És híjába panaszkodik Csongrád népe a közigazgatás visszaélései és igazságtalanságai ellen, híjába kilincsel Széll Kálmán miniszterelnök ajtaján, híjába meneszti egyik küldöttséget a másik után égbe kiáltó sérelmei orvoslása végett, híjába lép közbe Kossuth Ferencz és híjába figyelmezteti Széll Kálmánt adott ígérétére: nincs semmi eredménye, a visszaélések megvizsgálatlanul maradnak, vagyha mégis történik valami, azokat küldik ki vizsgálatot tartani, kik ellen a vizsgálatnak irányulnia kellene.

A volt nemzeti párt vezérei pedig, kik egykor annyit küzdöttek és harcoltak a becsületes közigazgatásért, most mély hallgatásba burkolóznak s ha valaki támogatásokat kéri, avval továbbítják, hogy ők nem miniszterek, a közigazgatás érdekében nem tehetnek semmit.

Az alatt pedig mulik az idő gyümölcstelenül s egyre rosszabbodnak közigazgatási állapotaink. Községi főbírákat Ludrovai Tóth Istvánt, minden ok nélkül üzte ki hivatalából a főispán bandája, melyek mesterei Csongrádon a királyi tanácsos főszakács vezetése alatt az ördög konyhájában dolgoznak. Ép úgy ok nélkül függesztették föl állásától Ludrovai Tóth József jegyzőt is; mert a kiket a nép helyez valamely hivatalba, azt ez a banda állásában nem tűri. A helyettes bírót pedig zsandár szuronyokkal ültették, a legbrutálisabb erőszakoskodások közt, Csongrád népének nyakára. És hogy semmi se hiányozzék a hatalmi féktelenkedés visszaéléseiből, a főispán pártfogása alatt az ördög konyhájának metszett farkú szakácsai felfüggesztették Csongrád község önkormányzatát, mielőtt azt a belügyminister elrendelte volna, hogy erőszakos tetteikért és a közvagyon elharácsolásáért ne kelljen a közgyűlés előtt felelniök.

Sőt tovább mennek a cinkos társak és egyfelől fegyelmi vizsgálatot kezdenek Ludrovai Tóth István ellen, hogy ennek látszatával palástolhassák azt a gaz visszaélést, melylyel őt állásától törvényes ok nélkül felfüggesztették; másfelől pedig lázítás czimén bünyfenyítő nyomozatot indítanak, akár csak tavaly Hegyi Antal plébános ellen, hogy ha lehetséges bünyfenyítő porbe keverjék és ez által útját vágják annak, hogy visszahelyeztessék állásába.

S mi alatt a banda ezen alávalóságokat folytatja, Ó Felsőge a koronás apostoli király, legmagasabb köszönetét

nyilvánítja Csongrád község főbírójának, Ludrovai Tóth Istvánnak, valamint Csongrád hű népének azért a ragaszkodásért, melylyel aug. 18-án, mikor Mátéffy Kálmán Ó Felsőge ünnepelését hivatalosan betiltotta, jobbagyi hódolatát táviratilag a királyi trón elé juttatta.

A király tehát nem a Mátéffy Kálmán erőszakoskodását hagyta jóvá, hanem kedvesen fogadta Csongrád népének szeretetvetszelt főbírója, Ludrovai Tóth István által trónja elé juttatott hódolatteljes szerencse kívánatait. És a bandának nincs erkölcsi bátorsága, hogy a mint illenék, a községi közgyűlésben hozza ezen királyi köszönetet a csongrádi nép tudomására, hanem bujkál, mint a tolvaj, ki fél a világosságtól, és körözésben ismerteti, hogy a király köszönetet mond Csongrád népének hűségéért.

Csongrád népe azonban nem tűri a banda ezen alattomoskodásait, hanem miután panaszai nem nyertek orvoslást Széll Kálmán miniszterelnök előtt, száz tagú küldöttséggel járul a királyi trónzsámolyához, hogy visszakérje Ó Felsőgétől azt a községi főbíró, kit ő ültetett Ludrovai Tóth István személyében a birói székbe s kit egyedül azért akarnak onnét a Vadnay huszárok törvényes ok nélkül eltávolítani, hogy tovább úzhessék a szabad gazdálkodást saját előnyükre és a község rovására.

Föl tehát Csongrád népe! Föl a királyhoz Budára!! Ó Felsőge legmagasabb köszönete által elég érthetően kitüntette, hogy atyai érzelmekkel viseltetik Csongrád népe iránt, mely a királyi trónzsámolyába veti reményességének és jövőjének horgonyát. Bizonyosak lehetünk tehát benne, hogy Ó Felsőge nem fog minket meghallgatás nélkül elutasítani, sőt mert semmi akadály sem áll útjában kérelmünk teljesítésének, legmagasabb kegyelme visszaadja nekünk azt a főbíró, kit egyedül akarunk látni és tisztelni, a birói székben.

— **Hamis tanuk kerestetnek.** Egy idejűleg folyik Ludrovai Tóth István községi főbíró ellen, Mátéffy Kálmán főszolgabíró előtt a fegyelmi eljárás, a járásbírárság előtt pedig a bünyfenyítő nyomozat azért, mert Herke Ferencz ellen állítólag lázított? Be vannak rendelve tanuknak az összes számottevő pakucok, kik vádlók, panaszosok és tanuk is egyszemélyben. Hogy milyen alapos és tárgyilagos lesz a Mátéffy Kálmán által vezetendő vizsgálat, arról már fogalmat nyújt

az a vizsgálat, mely Ludrovai Tóth István felfüggesztését megelőzte. Hisz azt előre is tudja mindenki, hogy ebben a vizsgálatban nem azt keresik, hogy mi történt és hogy történt? hanem, hogyan lehetne okot találni a Tóth István főbíró eltávolítására. Azért nem hallgatott ki Mátéffy Kálmán tanunak a felfüggesztést megelőző vizsgálaton egyetlen ellenzéki embert sem. És azért nincs beidézve most sem ellenzéki tanu; ellenben ott vannak pákulic részről még azok is, kik a gyűlésből még a lejátszódott esemény előtt eltávoztak, avagy ott sem voltak. Hanem ezt az eljárást végre még is lehet érteni. Akit igaz okok nem léteben nem lehet elitélni, arra hamis tanukat szokás keresni. Tudjuk, hogy Krisztust is hamis tanuvalomások alapján feszítették keresztre. De hát azt már nem értjük, hogy mi címen lehát ez ügyben bűnvádi nyomozatot indítani? Hisz lázítani csak hatóság ellen lehet, Herke Ferencz pedig se nem hatóság, se nem hivatalos személy, hogy ellene izgatni, vagy lázítani lehessen? Az ördög konyháján tehát rosszul főzték ki ezt a tervet, és ép úgy fölsülés lesz a vége, mint fölsültek a mult évben a Hegyi Antal ellen szót lázítási vádaskodással. Az ördög konyhájának szakácsai azonban a hamis tanukban biznak, azért nem okulnak, nem tanulnak és nem javulnak a saját szegényükön sem semmit.

A jövő képe.

Csongrád város közönsége elhatározta, hogy saját jól felfogott érdeke szempontjából egy pénzüzetet létesít, mivel a fenforgó viszonyok azt annyival is inkább szükségessé tették, mert a fennálló két pénzüzet élén álló vezető egyének éppen nincsenek tudatában annak, hogy voltaképen mi a hivatása és kötelessége egy pénzüzetnek.

Ó előttük más cél nincs, mint a kedvező alkalmat kabzsi természetüknel fogva amennyire csak lehet, kizsákmányolni, hogy a részvényeseknek minél több osztalékot biztosíthassanak; pedig egy pénzüzet már alapítását is arra bázisra, hogy a kölcsönt igénylő feleket az uzsorások karmai közül kiragadja és kényelmes, biztos kölcsönt biztosítson részükre. De mihelyt a cél eléretik, megfellekednek adott ígéretükről, a szükségelt kölcsönt nem is a hitelképességhez képest folyósítják, hanem a személyekre való tekintetek nyomulnak előtérbe, s az így kelezésbe csalt egyének nem csak adósokká válnak, de egyuttal behálózák őket úgy mint a pók a legyet, s ha nem úgy tánczolnak ahogyan ők jól, vagy rosszul fűtyölnek, bizony szegény halandón kedvük szerint verik el a port.

A csongrádi közönség mindennek tudatában van, midőn e rég várt szükségét pótolja és önmagának állít fel egy pénzüzetet, hol nem őt, hanem ő fog dirigálni saját sorsa felett, s jobb meggyőződését senkinek alárendelni nem fogja, szükségletét pedig a körülményekhez képest olcsón, s biztosan fedezheti.

Hijába erőlködnek, s minden nemtelen fegyverrel hiába iparkodnak oda hatni, hogy a közönséget megtéveszszék, céljukat nem érik el, mert maga a közönség is tisztában van azzal, hogy honnan fuj a szél, s miért akarják megfélemlíteni.

Ugy a mint mindenki meggyőződést merithetett magának, hogy a közelmúltban miképen képviselték azok az urak a közönség érdekeit, kik annyira rossz szemmel nézik most, hogy önmagán akar segíteni a közönség, s bizalmával nem ajándékozta meg őket, mert azzal minduntalan visszaéltek, most is kizárólag az a céljuk, hogy port hintsenek a szemük közé, s valahogyan elmentállni hogyan lehetne, hogy ezen cél meggyőződésük, s ők tovább szedhetnék az epret kényük kedvük szerint.

Tisztában vannak ők azzal, hogy ha ez a pénzüzet felállhat, a részvényesek nem ő hozzájuk fognak menni, hanem a saját intézetüket fogják pártolni. Már pedig a jövedelmet nem az biztosítja a pénzüzetnek ha százezrek állnak rendelkezésére betétül, hanem ha azt az összeget el tudják helyezni biztos kölcsönökbe. S épen az a közönség működik közre az új pénzüzet felállításán, kik a kölcsönre vannak utalva, s a kik a jövedelmet biztosítják a pénzüzeteknek. Ha pedig ez megvalósul, mely már kétséget sem szenved, mert eddigelé 1400 drb. részvény jegyezve van, úgy egyik vagy másik elvesztette létjogosultságát, ez az, ami nekik oly érzékenyen esik.

Minden egyes részvényes ugyan könnyen tisztában jöhet a helyzettel, ha csak egy kissé is tud éretten s higgadtan gondolkodni, hogy mily kiható erővel bír reá nézve a létesítendő pénzüzet. Mert ha semmi egyebet nem mérlegel, csak azt, hogy ma elmegy akármelyik takarékpénztárba, s feltevé, abban a szerencsés helyzetben van, hogy az általa kért kölcsönt részére megszavazzák, az előirt kamat reá nézve egy elveszett összeg, mert akár tetszik neki a kamatláb magassága, akár nem, ha szükség van a kölcsönre fel veszi, mert nem tud magán segíteni. De ha az illető csak egy részvényesnek lesz is birtokosa, s azután a részvény után kezdetben csak 2—3 frt osztalékot kapjon is, ha 100 frt után 7—8 frt kamatot fog is fizetni, már csak 4—5 kamat mellett használta a kölcsönül vett 100 frtot.

Azok az illetők pedig, kik abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy fölösleges pénzzel rendelkeznek, s azt betétként gyűmölcsöztetik, ma abban a két pénzüzetben, hol ők nem részvényesek, de a felállítandó pénzüzetnél azokká lesznek, bizonyára megtakarított filléreiket is ott fogják elhelyezni, hogy az intézet kitűzött céljainak megfelelhessen. mely az özközönség érdekeit fogja lelkiismeretesen képviselni.

Azt hisszük Csongrád közönsége valahára felelősséget, minket megért s saját érdekében meghozza azt az áldozatot, melylyel önmaga iránt tartozik, arról pedig meggyőződhetett már eddigi szereplésükből, hogy minket nem az anyagi érdekek vezérelnek, mint azt a multban keservesen tapasztalhatták azoknál, kik annyiszor félrevezették s rutul becsapták.

Buzduljanak tehát a saját sorsuk iránt, mert ez az egyedüli út arra, hogy a közönség önmagán segítsen, s sorsa valahára jobbra forduljon, mert ennélkül, elmondhatjuk nyugodt lelkiismerettel, a legjobb szándékunk mellett sem volnánk képesek sajnárgatott helyzetükön segíteni.

Mi pedig igérjük s fogadjuk, hogy legfőbb törekvésünk oda fog irányulni, hogy a közönség érdekeit lelkiismeretesen és becsületesen szolgáljuk, de csak úgy, ha a közönség bennünket meg tud érteni s feltétlen bizalommal viseltetik irántunk, nemkülönben megteszi azt, amit saját érdeke multhatlanul megkövetel, vagyis iparkodik a takarékpénztárt mielőbb fölláítani.

A Csongrád Sövényházi Árménitit Társulat közgyűlése.

Folyó hó 30-án végre meg lett tartva a társulat által hirdetett közgyűlés, mely heteken keresztül lázas izgatottságban tartotta az ártéri birtokosságot.

Nem kevesebbről volt ott szó, minthogy a csongrádi érdekelt birtokosságot meg akarták fosztani törvény adta jogától, vagyis azt akarták volna keresztül erőszakolni, ha ugyan módjukban állott volna, s mi idejekorán nem figyelmeztettük őket a fenyegető veszélyre, hogy a szavazati jog ne a megállapított becsoldak után, hanem a hozzájárulás arányához képest állapíttassék meg.

A közgyűlést megelőzőleg ugyan e tárgyban választmányi ülés is lett tartva, mely alkalommal a birtokosság érdekeit képviselő hat választmányi tag is képviselve volt s noha a választmányban is a csongrádi ér-

dekeltek a beválasztott választmányi tagokkal többségben voltak, s módjukban állott volna az erre vonatkozó határozatot meggátolni, nem csak nem teljesítették ebbeli kötelességüket, de határozottan megszavazták, vagyis elfogadták a választmány azon javaslatát, mely tervszerűen volt előkészítve a nagy birtokosok érdekében, hogy a hozzájárulás arányában állapíttassék meg a szavazati jog.

Igy került ezen ominozus ügy a közgyűlés elé, hogy a kicsalt stikli végérvényes határozattal látassék el. Szvoboda Ferencz és Hegyi Antal bizottsági tag urak a választmány által elfogadott erre vonatkozó határozatot, jogtalan s törvénytelennek jelentették ki, mert a törvény sehol sem intézkedik oly irányban, hogy a hozzájárulás arányához képest állapíttassék meg a szavazati jog, hanem mindenütt a területet veszi alapul, s csupán az szolgálhat mérvadóul annak megállapítása felett.

Sok pro és kontra eszmecseré után az elnök elrendelte a szavazást, melynek eredménye az lett, hogy leszavaztuk a választmány határozatát, s megmentettük a csongrádi ártéri birtokosokat a fenyegető veszélytől.

Az építendő belviz csatornára vonatkozólag Hegyi Antal bizottsági tag ur megjegyezte, hogy noha tudatában van annak, hogy az általa teendő indítványának elfogadása esetén annak kiépítése tetemesebb költségeket von maga után, még is kénytelen megjegyezni, hogy azon esetben, ha a tervezendő csatorna kiépítésénél csupán egy helyen lesz alkalmazva a szorítógát, az esetben semmi célt el nem értünk, mert az átszivárgott víz összejön a talajvízzel, s így a csatorna nem lesz képes kiemelni azt a vizet, mely egyesült a talaj vízzel s a birtokosokon az által segítve nem lesz, ha egyoldalú építkezést fognak teljesíteni. indítványozza tehát, hogy az egész vonalon egyszerre kiépíttessék a kivántató szorítógátak, mert a fősvény kétszer költ, s mi is úgy járhatnánk a csatornának a kiépítésével. A közgyűlés többsége Hegyi Antal indítványát fogadta el.

Megemlítjük még, hogy Horváth Mátyás bizottsági tag ur a hozott határozat előtt azt a kérdést intézte az állam által kiküldött főmérnök urhoz, hogy lenne szives szakértői véleményt adni aziránt, hogy ha a tervezett csatorna a költségvetésbe beillesztett 220,000 frtért kiépíttetik, s a megfelelő szorítógátak is alkalmaztatnak, tekintettel arra, hogy a kilenczes természetes fekvésénél fogva oly mélységben van, hogy ott nem csupán az eső és hó vizek kepezik a belvizet, de nagyobb árviz alkalmával, midőn a Tisza vize medréből kikelve, a töltés oldalát huzamosabb időn keresztül mossa az átszivárgott víz, összejön a talajvízzel, a talajvíz természetes sajátosságát pedig ismerjük, így azt semmiféle gépezettel kiemelni addig nem lehet, míg a Tisza vize az apadás folytán a töltéstől vissza nem húzódik.

Szakértők véleménye alapján, az is megállapítható, hogy a talajvíz veszedelmétől még a szorítógátak sem biztosítanak bennünket, mert az még a szorítógátak alatt is átszivárog, eszerint el meri-e vállalni a főmérnök ur a felelősséget aziránt, hogy ha a tervezett csatorna kiépíttetik, a kilencsesi birtokosok meg lesznek mentve a belviz veszedelmétől?

Rök főmérnök ur válaszában csupán azon kijelentésre szorítkozott, hogy a gyakorlatban ezen művelet már több helyen bevált, s így hiszi, reméli, hogy ez is meg fog felelni rendeltetésének.

Hát bizony az vajmi kevés garancia arra, hogy mi elköltünk 220,000 frtot s a tapasztalatra bizzuk, hogy be fog e válni, vagy nem. Mert, ha célt nem értünk, úgy kidóbtunk 220,000 frtot, s valóban drága tapasztalatra fogunk szert tenni.

Az adóvisszatérítési összegnél ismét élénk vita keletkezett. Szvoboda Ferencz bizottsági tag ur itt is a törvényekre támaszkodva kézzel feghatólag beigazolta, hogy maga a földmivélsügyi miniszter ur sem járt el a törvény értelmében, midőn ezen

összeget a társulat pénztárába folyósítani rendelte; mert téves az a felfogás és a törvénynek rosszul értelmezése, hogy az államtól adóvisszatérítés ezímen visszautalt összeg azokat illetné, kik a gátakat tatarozzák, vagy védelmezik, mert az semmi egyéb, mint az ártér alávonott birtokosok állami adójának azon megtérítése, amely összeggel többlet lettek megadóztatva, mint amennyit a törvény megenged.

Ha tehát az adóvisszatérítés azon összeg, melyet az ártéri birtokosok többletként fizettek be államiadó gyanánt, önként értendő, hogy ahhoz a társulathoz semmi köze. Hanem az kizárólag az ártéri birtokosokat illeti.

A tárgy felett a közgyűlés többsége Szvoboda Ferencz bizottsági tag ur indítványát fogadta el, noha Szarka Mihály ur, ki szintén hozzájárult az indítvány elfogadásához, sijeget kije'ent-ni, hogy ezzel célt nem fognak érni, mert ezen ügyben kizárólag a miniszter ur a legfelső fórum, s így miután már előzőleg másképp intézkedett, azt megváltoztatni nem fogja.

Mi pedig ki jelentjük, hogy maga a miniszter ur sincs abban a helyzetben, hogy a törvényt hatályon kívül helyezze, s az ő felfogásától tegye függővé a törvény intencióit is.

Érdekes volt Novák bizottsági tag urnak azon szemrehányása, melylyel Szvoboda Ferencz urat ill-tte, hogy a képviselőtestület által hozott határozat értelmében mint kiküldött megbízott mai napig sem tett meg egy lépést sem aziránt, hogy a társulattal az egyezséget csak meg is kísérlette volna, az átadott gátak kártalanítása iránt; sőt határozottan kijelentte, hogy egyedül s kizárólag Szvoboda Ferencz ur az oka, hogy ez a kényes ügy eddig befejezést nem nyert.

Szvoboda Ferencz ur megszokott flegmájával csak annyit jelentett ki: tudom én azt nagyon jól, hogy Pallavicinyi örgróf képviselőjét Novák urat mi bántja és miért akar engem a csongrádi birtokosok előtt befektetni, mert az általam teljesített osztályozás nagyon érzékenyen sújtja a gróf urat, s nem kevesebb mint 143.000 frttal fizet ezidőszert többet, mint az előző években.

Novák ur nem késett erre kijelenteni, hogy ezen rokonszeny koporsója bezártáig fogja Szvoboda urat kísérni.

El nem mulaszthatjuk még felemlíteni azt a fontos körülményt, hogy noha Szarka Mihály ügyvéd ur tanácsa is közbejárt az által választmány által meghozott azon határozat létrejöttén, hogy a hozzájárulás arányához képest állapittassék meg a szavazat, az általa beválasztott 6 becsületes választmányi tag szavazatának hozzájárulásával, a közgyűlésen nem merték ezen szándékukat nyilvánítani, hanem jónak látták velünk szavazni.

Azt hisszük ezek után, hogy a beválasztott 6 becsületes választmányi tag u, befogja látni, hogy mily eszközökül lesznek Szarka Mihály ügyvéd ur által felhasználva, s mily nevettség tárgyává lesznek csezerül oda állítva a közvélemény elé.

Legjobban cselekednének, ha önkényt belátnák, hogy azon terhes s nagy felelősséggel járó állásukat, melyhez kellő képzettség is szükségeltetik, önként elhagynák, mert további szereplésük által sokkal több kárt, mint hasznot fognak a birtokosság nyakába zudítani.

UJDONSÁGOK.

— **Értekezlet.** Ma dél előtt kilencz órakor, a közhireetések végeztével, az ártéri birtokosok értekezletet tartanak a község házában, melyen az érdekltség megbízottjai számot adnak a lefolyt ármentesítési közgyűlés eredményéről. Felhívjuk azért az összes ártéri birtokosokat, hogy a saját érdekükben, ügyeik alapos megismerése végett, ezen értekezleten, minél számosabban részt vegyenek.

— **Az alföldi nagy műút befejezése.** E hó 12-én fogja Pest vármegye a szomszéd Kun-Felegyházán a Bajától Kisjenőig terjedő

nagy állami műút befejezését megünnepelni, mely a hét folyamán küldöttségileg hívta meg Hegedűs Sándor kereskedelemügyi minis-tert, mint a ki alatt a nagy mű befejezést nyert. Hegedűs miniszter meg is ígérte a küldöttségnek, hogy lejön az ünnepélyre. Hanem bizony jó volna, ha ez alkalommal Csongrádra is ellátogatna a kegyelmes miniszter, hogy saját tapasztalatából győződnék meg, hogy bizony kicsit korai még a befejezés ünnepelése, mert Csongrád és Szentes közt nem csak, hogy be nincs fejezve az ünnepelés alá jutott műút, de még csak az iránya sincs eldöntve, hogy hová fogják az összekötő tiszai hidat építeni. Városunkban pedig a Szentháromság szobortól a csatorna hidjáig terjedőleg nyoma sincs a műútnak, s ha megerednek az egek csatornája, hova hamarabb bekövetkezik az az állapot, hogy lovat nyuznak ezen műuton a Herkegőzmalom tájékán. Csongrádon is, Szentesen is számtalanszor hangzott már fel a panasz e miatt, de mindannyiszor süket fülekre talált, mert a kikhez az ügy tartoznék, nem akarnak bele látni ezen botrányos állapotba. Előbbvaló persze az ellenzéki polgárok üldözése, mint ezen botrányos állapot megszüntetése. Kérjük azért a kegyelmes minisztert, hogy ha már a vármegye Hekubának tartja magára nézve ezen kérdés megoldását, legalább ő szüntesse meg a közlekedésnek azon ósiai akadályát, mely sáros időben ezen utzakaszon fenforog. Ésnagyon helyesen csalekednének felegyházi lapírásaink, ha az ünnep alkalmából a miniszter figyelmét e kérdésre felhívják, mert ez bizony nem csupán Csongrád és Szentes, hanem az egész magyar alföld közlekedésének érdeke.

— **A megye szennyese.** Csongrádon és Szentesen sok a panasz a közigazgatás viszársalései ellen. Vizsgálatot kértek a minisztertől ismételve ezen szennyes állapotok kiti-zitása végett Csongrádon is, meg Szentesen is az ellenzéki férfiak: de csak nem akar a dolog jóra fordulni, mert ha rendelnek is el valami vizsgálat-felét, annak élet soha sem a bűnösök, hanem miedig a panaszosok ellen fordítják. Így csinálták a dologt Csongrádon és így csinálják Szentesen is. A hét folyamán megint jött ki egy nagyobb vizsgálat a miniszteriumtól a vármegye székhelyén keresztül Csongrádra, de várhatunk-e tőle valami eredményt, mikor ennek a vizsgáló bizottságnak is legelső dolga volt Csongrádon az ördög konyhájának metszett farkú főszakácsánál tisztelni? Hej pedig, de sok kideríteni és megvizsgálni való dolog volna nem csak Csongrádon, hanem valamennyi községében a megyének, mert van-e csak egyetlen község is a vármegyében, melynek piszok nem tapadna a közigazgatásához? De hát fog-e és mikor erre a beható vizsgálatra jó idő következni?

— **Különös ember.** Kiváncsi volt az egész csongrádi ártéri birtokosság, hogy dr. Szarka Mihály ügyvéd, ki okoskodásával belevitte az érdekltséget, a választmány helytelen megalakítása által, a hinárba, kikkel tart és hova fog szavazni a lefolyt ártéri közgyűlésen? És dr. Szarka Mihály derekasan megoldotta e kérdést, a mennyiben uradalmak és érdektársaik mellett beszélt, de a csongrádiakkal szavazott. Sőt hivatkozik is rá, hogy a megvásárolt emberek (már mint ő és Faragó Antal) szerezték meg a csongrádi érdekltségnek a többséget. Hát hiszen ez is valami! Csak hogy az ilyen taktikát úgy hívják magyarul, hogy: **két szék közt a pad alatt!**

— **Lakadalmak hónapja.** November a halottak és a lakodalmak hónapja. Halottak esetében fölséges szép idő kedvezett a halottak iránt való kegyeletnek, s volt is tengernyi nép mindkét este egész késő éjfélig a temetőben. Most aztán, mikor halottak hete elmúlt, következnek a lakodalmak egész adventig. Eddig házasságra lépett a rom. kath. egyház szertartása szerint 146 pár. S még hátra van körülbelül ugyan annyi pár, s ha ezen eljegyzések közül el is mulik néhány pár, előre láthatólag jóval több lesz a házasság kötések száma, mint volt a múlt évben. Bort az Ur Isten adott bőven, s így a ki házasodni akar, házasodjék, mert ke-

vesebb költségbe kerül a lakodalom, mint mikor drága pénzért kell bort venni.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Pap István, kinek pár év előtt óras üzlete volt Csongrádon, áldozata lett könnyelműségének, mely itt is bukását okozta. Legutóbb ugyanis, mint a fővárosi lapokban olvassuk, egy Károly-köruti üzletből, hol alkalmazva volt, órákat és ékszereket zálogosított el, a pénzt pedig Ujpesten elmulatta. Mikor pedig bűnös cselekedetért letártóztarta a rendőrség, a főkapitányság udvarán zsebkésével szíven szúrta magát és összeesett úgy, hogy kórházba kellett szállítani. Sebe súlyos, de nem életveszélyes s így, ha felgyógyul, alig ha fogja a büntetést elkerülni.

— **Szent Antal kenyere.** A téli idény alkalmából tegnap vette kezdetét, a helybeli plébánián, a szegények Szent Antal kenyereinek kiosztása. Ezentul minden szombaton lesz kenyérosztás és segélyre számíthatnak oly elesett szegények, kiknek nincsen gyámuk és a kik kéregetés által sem tudják kenyertüket megkeresni. Segélyre jelentkezhetni a plébániái hivatalban, hétköznapokon a dél utáni órák alatt. A folyamodók körülményeinek kinyomozásával, valamint a segély megállapításával azonban a **Szent Antal bizottság** van megbizva. Segélyben részesülhet bármely szegény vallásfelekezeti különbség nélkül. Ezen jótékony célra, a szent Antal szobornál befolyt adományokból, mintegy 300 frt áll a segélyző bizottság rendelkezésére s e célra szánt jótékony adományokat mindenkor hálás köszönettel fogad és nyugtáz a segélyző bizottság.

— **Furcsa eset, de megeseft.** Váczon történt a furcsa eset, hogy a rom. kath. iskolaszék elnöke Csányi jános ügyvéd, férfi kora legjavában hirtelen elhalálozott, s most helyébe a mi kedves Gajárink öcsését Gajári Géza szabadelvű országgyűlési képviselőt és bevallott szabadkőmivest választották meg iskolaszéki elnöknek, ki avval tartotta székfoglalóját, hogy szép ugyan a kath. iskola, hanem azért állami iskolákat kell szaporítani. Az „Alkotmány“ című fővárosi kath. napi lap ezért megrögtetá váciakat, kik most vaval mentegetőznek, hogy hát véletlenségből történt ez az egész. A papok nem mentek el az iskolaszéki gyűlésre, a liberális katolikusok pedig ennek folytán a kath. tanítókkal leszavazták a kisebbséget és így lett Gajári Géza iskolaszéki elnök. Avval vigasztalják mégis magukat a váciak, hogy ez nem is olyan nagy baj, hiszen Mindszenten meg egy zsidó tanítónt tanítja a kath. gyermekeket a kath. hittanra és az ottani szabadelvű plébános mégis nagyon meg van vele elégedve. Hát hogyis ne volna rendben a dolog, hiszen Gajári Gézának a püspöki iroda igazgatója, Balás Lajos kanonok a testi-elki barátja?

— **Üldözött Szentcsék.** A lejárt renegátok végső vonaglásokban ismét oly eszközöz folyomodnak, mely csupán az ő egyéni személyükkel áll párhuzamban. Hegyi Antal főtisztelendő urról szól az ének. Elmondják őt mindennek s vádolják szemben szedett rágalomokkal, mert hát nagy száka a szemükben, az olyan ember, ki nem engedi magát eszközöz felhasználni oly célokra, melyek a közügy rovására céloznának. A multban is erre a tere szoritkoztak, vagyis kigondoltak ellene nemtelenebbnél, nemtelenebb bosszúkat s azt felirat alakjában terjesztették Vácra a boldogult Suszter Constantin püspök ur Ő Excelentiája elé, az pedig egyoldalú bemozdás folytán felült a Farizeusoknak, készpénzül fogadta az ellene szőtt rágalomokat s ő maga is segéd kezét nyújtott Hegyi Antal főtisztelendő ur ellen a hivatalos üldöztes terére lépni. Hogy a multban ez sikerült nekik, ismét vérszemet kaptak s nyiltan rontanak a váczmegyei szentcsék ellen s a leghatározottabban felelősségre vonják, hogy meddig nézi még összetett kezekkel azt a megbocsájhatatlan bűnet Hegyi Antal főtisztelendő urnak, hogy vele szemben is megtagadja az engedelmességet s hozott határozatát nem képes vele szemben végrehajtani. Hogy Hegyi Antal főtisztelendő ur mennyiben respektálja a szentcsék itéletét, azt mi nem keressük, ő tudja legjobban, hogy jogosan, vagy helye-

sen jár-e el hivatalos működése körül; annyit azonban határozottan kijelentünk, hogy Hegyi Antal főtisztelendő ur mintaképe lehet az egész ország katolikus papjainak s minden túlzás nélkül megerősíthetjük ama erős hitünket, hogy nincs az egész országban még egy plébános, ki annyira hivatásának magaslatán állana mint ő s a ki a hitait oly buzgalommal s oly odaadással ápolná mint ő. Mincs itt más baj csak az, hogy Hegyi Antal a nép érdekét védelmezi a fenevadak körmeitől s nem enged az erőt szaknak.

— **48-as bál.** A Függetlenségi 48-as népkör f. hó 5-én (ma este) saját helyiségében pénztára javára táncvizsgalmat rendez. Belpéti díj személyenként 40 kr.

— **Táncztaufolyam.** Katz Sándor okleveles táncztanító ur, ki már több a kalommal sikerrel s közönségünk meglepedésével zárta be városunkban táncztaufolyamát, ismét körünkbe érkezik s november hó 6-án kezdi meg táncztanítását a P a n n o n i a szálloda nagy termében. Felhívjuk közönségünk figyelmét a tehetséges táncztanító ur táncztaufolyamára.

— **A közvélemény megnyilatkozása.** Még Hegyi Antal esküdt ellenségei kigyót, bekát kiáltanak felé, jóllehet alapos okok készítetik a szegény szánindókat arra, mert sok borsót tört már az orruk alá, addig a közvélemény önkényt nyitkozik meg s kifejezést ad azon őszinte szeretetének, rokonszenvének, feltétlen bizalmának, melylyel azon férfiú iránt viseltetik, ki a legnagyobb önfeláldozással adta már nem egyszer tanu jelét a minden fáradságát s tehetségét; hogy végre e sokat szenvedett s jobb sorsra érdemes közönség elviselhetlen helyzetén segítsen s mint ő maga is már több ízben kinyilatkoztatta, hogy ő csak akkor érzi magát boldognak, ha e nehéz viszonyok között fáradságos munkáját siker fogja koronázni. Midőn valakit ily nemes inertiák hatnak, át, hatványozott hővel fűz bennünket a ragaszkodás hozzá, ha ellenségei rögtön felpukkannak mérgükben is s ha bármennyire is tartózkodik kérésünknek eleget tenni, nem nyugszunk mindaddig, míg önként be nem látja, hogy e város nyomorult helyzetén csak úgy lesz képes segíteni s fáradságát csak akkor fogja siker koronázni, ha ennek a városnak csakis őlesz **országgyűlési képviselője.** Már a multkor megemlékeztünk arról, hogy egy nagyobb küldöttség e végből tisztelgett Hegyi Antal főtisztelendő úrnál, de az eredményre nem vezették. A legutóbbi népes értekezlet pedig a legnagyobb lelkesedéssel fogadta Horváth Matyás úr erre vonatkozó indítványát. — Ennefogva mi elökélt szándékunkat végre is akarjuk hajteni, mert maga a Gondviselés is közbejárt, hogy a legvalóságosabb pillanatban rendelt számunkra egy oly férfiút, ki nem csak segítségünkre lesz, de meg ment bennünket azon tátonzó, feneketlen örvénytől, melyet az ismert kufárok megástak a csongrádi közönség számára.

— **Karognak a varjuk.** Nem hiába beköszöntött már az őszi hideg idő, a varjuk is életjelt adnak magukról, mert naponta tapasztalhatjuk, hogy nagy csoportban vonulnak el a város felett, s éktelen károgaást visznek végbe figyelmeztetésül arra, hogy ébren legyünk, mert közelegnek a hideg idők. A „Csongrádi Lap“ mult heti számában is nagy károgaást vittek végbe a varjuk. Ugy látszik, nagyon a tyukszemükre léptünk, hogy a harmadik takarékpénztárt megvalósítjuk, s érzik a hideg időt, vagyis annak következményeit. Nagyon fáj nekik, hogy a közönséget szabaddá s függetlenné akarjuk tenni. Gonyolódnak s nevetnek azon, hogy mi figyelmeztetjük a közönséget a részvények mielőbbi jegyzésére, nehogy részvény nélküli maradjanak s ők is sietnek a mi segítségünkre, nagy garral hirdetni, hogy mindenki iparkodjék részvenyt jegyezni, mert a legelőbb pénzt nálunk fogják kapni. E monda, hogy Horváth Matyás úr is miként jár tanyáról, tanyára részvényeket jegyezni. Hát erre csak annyit jegyzünk meg, hogy Horváth Matyás úr felemelt büszke fővel járhat a közönség között,

mert az ő tényeihez nem tapadnak oly szenyfoltok, mely által szégyelnie kellene magát, ha pedig valaki tisztességes becsületes munkát teljesít s vannak olyanok, kik azt rossz néven veszik, vagy gonyt üznek belőle, azok nem csak rosszakarók, de sületlen szamarak. Nevetni pedig az nevet, a ki utoljára nevet.

* **Veszedelemes rágalmozók.** Akármilyen esküdt ellenségek álljanak szemben az elvek harcában s bármennyire iparkodnak is a fenforgó körülményeket és viszonyokat egymás ellenében a szenvedelmek alapján kiélesíteni, soha s sehol azt tapasztalni nem lehet, csak Csongrádon, hogy nem a személy tényei ellen törnek nemtelen fegyverekkel, de oda fajulnak, hogy legdrágább kincsét, becsületét is porba huzozzák az illetőnek, ki jobb meggyőződését nem képes alárendelni olyanoknak, kiket minden cselekedükben csak az ocsmány érdek vezérelt; kiknek legfőbb gondját egyedül s kizárólag azt képezte, hogy a közügy rovására saját érdekeiknek szereztek érvényesülést. Hegyi Antal főtisztelendő úrtól még azt is elakarnák vitatni, mit nem az emberek, de a gondviselés adott neki. Kétségbe merik vonni fényes tehetségét s bámulatra méltó emberfeletti munkásságát s önfeláldozó lelkiismeretes eljárását, mit a szegény város közönsége érdekében minden tettei által fényesen igazol. A leg-

nagyobb ellenség is elismeri ellenfelében a tehetséget csak a korlátoltság s a tulhajtott ellenszenv képes egyebet arra ragadtatni, hogy valakit azért üldöznek, mert erővel jót akar tenni s nem engedi martalékul oda dobni azt a közönséget számukra, melyet eddig csak fejős tehénnel tartottak s a bőrükre utaztak. — Különbén nincs szüksége Hegyi Antal főtisztelendő urnak arra, hogy érdekében bárki is sikra szálljon, mert ő felemelt büszke fővel mondhatja, hogy tetteiből mindenkinek eddig is alkalma nyílt meggyőződhetni, hogy becsületes munkát teljesített-e s ezután is legfőbb törekvése egyedül az, hogy tehetségéhez képest közreműködjék a közjó megeremtésén. Kutya ugatás pedig nem hallatszik menyországba.

Selyem damaszt 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem“ 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

— Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeresemény JEGYZÉKE

A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

Készpénzben készülő	Jutalom	Korona	
		nyer.	jut.
1	1	600000	600000
1	1	400000	400000
1	1	200000	200000
2	2	100000	100000
1	1	90000	90000
1	1	80000	80000
1	1	70000	70000
2	2	60000	60000
1	1	40000	40000
5	5	30000	30000
1	1	25000	25000
7	7	20000	20000
3	3	15000	15000
31	31	10000	10000
67	67	5000	5000
3	3	3000	3000
432	432	2000	2000
763	763	1000	1000
1233	1233	500	500
99	99	300	300
31700	31700	200	200
3900	3900	170	170
4900	4900	130	130
50	50	100	100
3900	3900	80	80
3900	3900	40	40
50,000	nyer. és jut. összegben	13.100,000	

Az ötödik nagy m. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 újból **50,000** sorsjegyre nyeresemény

jut, vagyis az oldalt levő nyereseményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feletlenül nyerni fog.

A nyeresési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 150,000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben.

EGY MILLIO KORONA.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I o. eredeti sorsjegyet 6.—
 „ fél „ „ „ 3.—
 „ negyed „ „ „ 1.50
 „ nyolczad „ „ „ —.75

küldünk szét utánvétellel vagy a pénz előleges beklüldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a **rendelményeket mielőbb**, legkésőbb azonban.

f. évi november hó 16. és 17-ig, mely napon a húzás van.

Török A. és Tsa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárúistói

BUDAPEST,

V., Váczi-körut 4/a.

Sok és nagy nyereseményt fizetünk ki tisztelt vevőinknek: rövid idő alatt két millió koronánál többet.

Rendelőlevél levágandó

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA urnak Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervzettel együtt küldeni.

Az összeget frt } utánvételezni kérem }
 } postautalvánnyal küldöm } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím